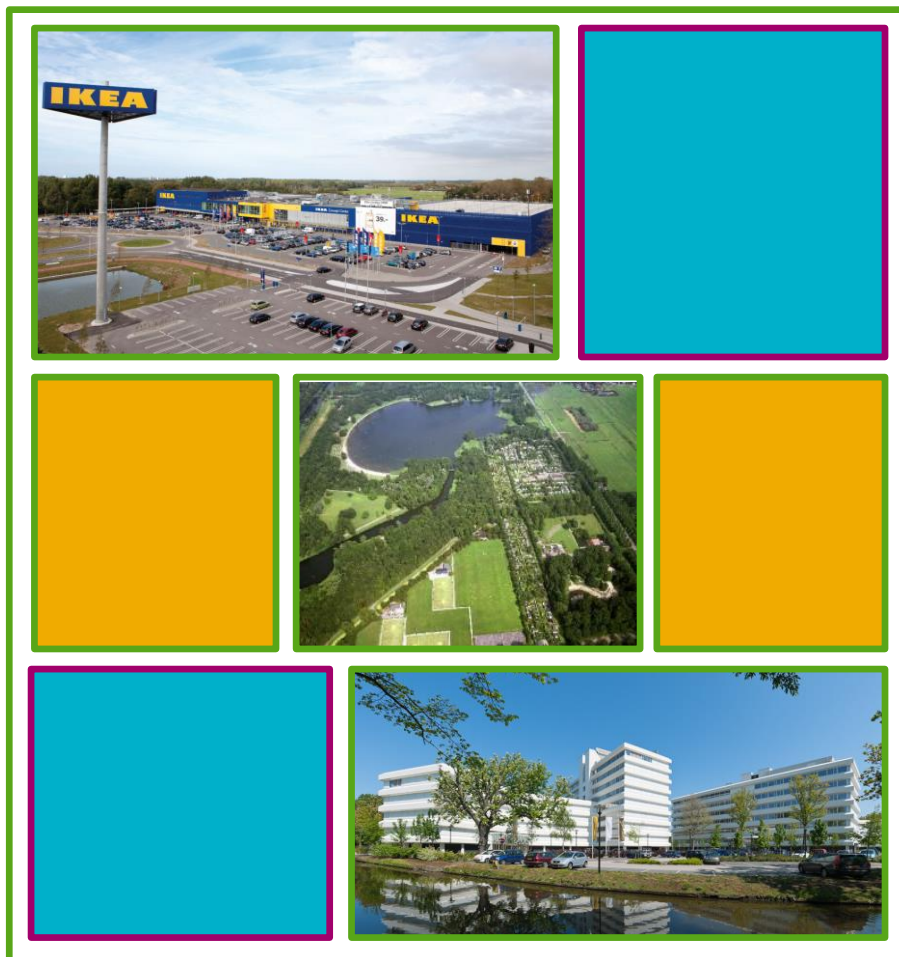

Actieprogramma Delftse Hout

Eindrapport, 29 mei 2017

Roots Beleidsadvies

In opdracht van Ondernemersvereniging Delftse Hout

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting	4
1. Aanleiding en doelstelling	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doelstelling	5
2. Actieprogramma Delftse Hout	6
2.1 Proces van het opstellen	6
2.2 Prioriteitstelling in acties	6
2.3 Uitwerking van de acties	8
2.3.1 Investeren in bewegwijzering van bedrijven, instellingen en	9
verenigingen in het gebied	9
2.3.2 Extra investeren in waterkwaliteit (Grote Plas e.o.)	11
2.3.3 Extra investeren in aantrekkelijkheid (en herkenbaarheid)	12
entrees gebied	12
2.3.4 Meer verlichting op ontsluitingswegen en bij parkeerplaatsen	14
2.3.5 Ontwikkelen van website voor Delftse Hout (voor bezoekers)	15
3. Organisatie en financiering	17
3.1 Organisatie van het actieprogramma	17
3.2 Financiering van het actieprogramma	18
4. Slotbeschouwing	19
Bijlagen	20
A: Geraadpleegde bronnen	20
B: Deelnemers interviews	22
C: Respons enquête	23
D: Acties waarvan het draagvlak voor uitvoering bij bedrijven, instellingen ..	24
en verenigingen uit Delftse Hout is gepeild per thema	24
Colofon	30

Voorwoord

Eind 2012 is de Ondernemersvereniging Delftse Hout opgericht om middels de gelden uit het Ondernemersfonds Delft de gemeenschappelijke belangen van de bedrijven, instellingen en verenigingen in Delftse Hout te behartigen en de samenwerking tussen bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied te stimuleren. "Delftse Hout" omvat hier recreatiegebied Delftse Hout, maar ook Sportpark Brasserskade en de bedrijvenlocaties Delftse Poort West, Delftse Poort Oost en Ypenburgse Poort. Het gebied is daarmee uniek en zeer divers van aard.

Om richting te geven aan de activiteiten van de ondernemersvereniging heeft het bestuur van de Ondernemersvereniging Delftse Hout twee jaar geleden een visie opgesteld: de Visie 2015-2017. Met deze visie is gekozen de activiteiten van de vereniging te richten op het vergroten van de toegankelijkheid van het gebied, het versterken van de profilering en het stimuleren van samenwerking.

De afgelopen jaren is de sturing op de realisatie van deze drie doelstellingen vooral passief van aard geweest. Met het vaststellen van de visie zijn de leden van de vereniging uitgedaagd om projecten aan te dragen die direct bijdroegen aan het realiseren van de drie genoemde doelstellingen, maar in de praktijk zijn er weinig projecten tot stand gebracht waarmee direct de realisatie van één of meerdere van deze doelstellingen werd beoogd.

Het bestuur van de ondernemersvereniging wil daarom meer actief gaan optreden en projecten gaan uitvoeren die direct bijdragen aan het vergroten van de toegankelijkheid van Delftse Hout, het versterken van de profilering en het stimuleren van samenwerking. Het heeft Roots Beleidsadvies gevraagd een actieprogramma op te stellen dat direct op de realisatie van de drie genoemde doelstellingen is gericht.

In het onderhavige actieprogramma zijn acties opgenomen die kunnen bijdragen aan het vergroten van de toegankelijkheid van het gebied, het versterken van de profilering en het stimuleren van samenwerking. De acties zijn aangedragen door bedrijven, instellingen en verenigingen uit Delftse Hout en gerangschikt op basis van het (gemeten) draagvlak voor de uitvoering ervan onder de bedrijven, instellingen en verenigingen uit in het gebied.

Roots Beleidsadvies wil bij deze alle bedrijven, instellingen en verenigingen uit Delftse Hout bedanken die middels hun medewerking aan interviews en/of de enquête hebben bijgedragen aan de totstandkoming van het actieprogramma. Daarnaast wil Roots het bestuur van de Ondernemersvereniging Delftse Hout bedanken voor de constructieve begeleiding van het project en de reactie op tussenresultaten.

Wij hopen dat met de uitvoering van het Actieprogramma Delftse Hout de toegankelijkheid van Delftse Hout wordt vergroot, de profilering van het gebied wordt versterkt en de samenwerking tussen bedrijven, instellingen en verenigingen wordt gestimuleerd. Wij wensen het bestuur van de ondernemersvereniging in elk geval veel succes met de uitvoering van de acties die in het programma zijn opgenomen!

Mei 2017
Roots Beleidsadvies

Samenvatting

Aanleiding

Eén van de belangrijkste taken van de Ondernemersvereniging Delftse Hout is het gericht inzetten van de middelen uit het ondernemersfonds in het gebied. Dit lijkt gemakkelijker dan het is. Het blijkt namelijk lastig om projecten te identificeren die bijdragen aan een bredere doelstelling dan die van individuele organisaties en/of deelgebieden in Delftse Hout alleen en kunnen rekenen op een breed draagvlak onder de bedrijven, instellingen en verenigingen uit het gebied. Om toch dergelijke projecten te identificeren, heeft de ondernemersvereniging Roots Beleidsadvies gevraagd een actieprogramma voor het gebied op te stellen.

Doelstelling

In overleg met het bestuur van Ondernemersvereniging Delftse Hout is besloten om met het Actieprogramma Delftse Hout te gaan werken aan het realiseren van de drie doelstellingen zoals die eerder in de "Visie 2015-2017" van de vereniging zijn benoemd. Dit betekent dat met het actieprogramma zal worden gewerkt aan:

1. Het vergroten van de toegankelijkheid van Delftse Hout;
2. Het versterken van de profilering van het gebied; en
3. Het stimuleren van de samenwerking in het gebied.

Totstandkoming van het Actieprogramma Delftse Hout

Om acties te identificeren die kunnen bijdragen aan het realiseren van de drie genoemde doelstellingen is Roots Beleidsadvies met diverse stakeholders uit het gebied in gesprek gegaan. Het resultaat van deze in totaal elf (groeps)interviews zijn 33 acties waarmee -volgens de geïnterviewden - de toegankelijkheid van het gebied kan worden vergroot, de profilering kan worden versterkt en/of de samenwerking kan worden gestimuleerd. Met behulp van een enquête is vervolgens het draagvlak voor de uitvoering van deze 33 acties bij de bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied gepeild en zijn aanvullende acties geïdentificeerd.

Prioriteitstelling in acties en aanvullende uitwerking

Uit de enquête is gebleken dat de bedrijven, instellingen en verenigingen uit het gebied de volgende acties het belangrijkste vinden om de toegankelijkheid van de Delftse Hout te vergroten, de profilering van het gebied te versterken en de samenwerking in het gebied te stimuleren:

1. Investeren in bewegwijzering van bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied;
2. Extra investeren in waterkwaliteit (Grote Plas e.o.);
3. Extra investeren in aantrekkelijkheid (en herkenbaarheid) entrees gebied;
4. Meer verlichting op ontsluitingswegen en bij parkeerplaatsen; en
5. Ontwikkelen van website voor Delftse Hout (voor bezoekers).

Het bestuur van Ondernemersvereniging Delftse Hout heeft Roots Beleidsadvies gevraagd de betreffende vijf acties uit te werken in termen van planning, kosten en financiering. Het onderhavige rapport bevat daarom ook een gericht advies voor de uitvoering van deze vijf acties.

1. Aanleiding en doelstelling

1.1 Aanleiding

In januari 2011 is het Ondernemersfonds Delft opgericht. Sindsdien worden in Delft via een opslag op de OZB van niet-woningen middelen verworven om bij te dragen aan de samenwerking tussen bedrijven, instellingen en overheid in Delft en de economische ontwikkeling van de stad.

De middelen van het Ondernemersfonds Delft worden gebiedsgericht ingezet. Dit betekent dat de ondernemers in een gebied zelf kunnen beschikken over hun inleg mits zij goed zijn georganiseerd. In het gebied "Delftse Hout" worden de middelen beheerd door de Ondernemersvereniging Delftse Hout. Deze vereniging is eind 2012 opgericht en geldt als vertegenwoordiger van de zakelijke OZB-betalers in het gebied, waarbij de Delftse Hout naast recreatiegebied Delftse Hout ook Sportpark Brasserskade en de bedrijvenlocaties Delftse Poort West, Delftse Poort Oost en Ypenburgse Poort omvat.

Eén van de belangrijkste taken van de vereniging is het gericht inzetten van de middelen uit het ondernemersfonds. Dit lijkt gemakkelijker dan het is. Het blijkt namelijk lastig om projecten te identificeren die bijdragen aan een bredere doelstelling dan die van individuele organisaties en/of deelgebieden in Delftse Hout alleen en tevens kunnen rekenen op een breed draagvlak onder de bedrijven, instellingen en verenigingen uit het gebied. Om toch dergelijke projecten te identificeren, heeft de ondernemersvereniging Roots Beleidsadvies gevraagd een actieprogramma voor het gebied op te stellen. In het verleden heeft Roots soortgelijke programma's voor de Delftse binnenstad, bedrijventerrein Schieoevers en recent ook de wijk Voorhof in Delft opgesteld.

1.2 Doelstelling

In overleg met het bestuur van Ondernemersvereniging Delftse Hout is besloten om met het Actieprogramma Delftse Hout te gaan werken aan het realiseren van de doelstellingen zoals die eerder in de door de vereniging opgestelde Visie 2015-2017 zijn benoemd.¹ Dit betekent dat met het Actieprogramma Delftse Hout zal worden gewerkt aan:

1. Het vergroten van de toegankelijkheid van Delftse Hout;
2. Het versterken van de profilering van het gebied; en
3. Het stimuleren van de samenwerking in het gebied.

De acties die vanuit het Actieprogramma Delftse Hout worden uitgevoerd, dienen bij te dragen aan het realiseren van deze drie doelstellingen. In de interviews en enquête die t.b.v. het actieprogramma zijn afgenomen, is steeds ook aan deze drie doelstellingen gememoreerd.

---

¹ Zie de [Visie 2015-2017](#) van Ondernemersvereniging Delftse Hout voor meer informatie.

2. Actieprogramma Delftse Hout

2.1 Proces van het opstellen

Roots Beleidsadvies is de afgelopen maanden met diverse stakeholders in gesprek gegaan en heeft met behulp van een enquête gepeild welke acties de bedrijven, instellingen en verenigingen uit het gebied nodig achten voor het vergroten van de toegankelijkheid van Delftse Hout, het versterken van de profilering van het gebied en het stimuleren van samenwerking.

Na het vaststellen van de doelstelling van het programma is in de eerste plaats gesproken met diverse stakeholders uit het gebied. Doel van die *gesprekken* was *acties te identificeren* die konden bijdragen aan het realiseren van de genoemde drie doelstellingen. In bijlage B is een overzicht opgenomen van de stakeholders die op deze wijze een bijdrage aan het actieprogramma hebben geleverd.

Vervolgens is gesproken met het bestuur over de visie van de stakeholders op de ontwikkeling van het gebied en de acties die in de gesprekken zijn genoemd. Op basis van deze bespreking is een longlist van mogelijke acties definitief vastgesteld, zodat deze kon worden voorgelegd aan de bedrijven, instellingen en verenigingen uit het gebied. Dit laatste vond plaats middels een enquête die op 28 maart 2017 onder de zakelijke OZB-betalers uit Delftse Hout is verspreid en waarbij op 3 april en 11 april jl. is gerappelleerd.²

De *enquête* was bedoeld *om* het *draagvlak voor de uitvoering van acties te peilen*. De respons op de digitale enquête bedroeg circa 36% (zie ook Bijlage C). Van de schriftelijk benaderde bedrijven, instellingen en verenigingen heeft helaas geen enkel bedrijf, instelling en/of vereniging de enquête ingevuld.

2.2 Prioriteitstelling in acties

In de enquête is bedrijven, instellingen en verenigingen uit Delftse Hout gevraagd om van een lijst van 33 mogelijke acties om de toegankelijkheid van Delftse Hout te vergroten, de profilering van het gebied te versterken en de samenwerking in het gebied te stimuleren aan te geven welke vijf acties zij het belangrijkste vonden.³ Ook is gevraagd welke actie volgens hen *niet* zou moeten worden uitgevoerd.⁴ De belangrijkste resultaten van de enquête zijn in tabel 2.1 samengevat.

---

² Hoewel met de aanpak is getracht zo veel mogelijk bedrijven, instellingen en verenigingen in Delftse Hout te bereiken, kan het zijn dat sommige bedrijven, instellingen en verenigingen uit het gebied niet zijn bereikt. Dit heeft te maken met de gebleken onjuistheid van sommige emailadressen en met het feit dat als basis voor de verspreiding van de enquête een adressenbestand uit 2015 is gebruikt.

³ De bedrijven, instellingen en verenigingen kregen tevens de gelegenheid om de lijst aan te vullen met acties die in hun ogen ontbraken. Van die gelegenheid hebben drie organisaties gebruik gemaakt. Twee organisaties gaven daarbij in feite een actie aan die een aanvulling betrof op een actie die al in de enquête was opgenomen en die door hen ook al één van de belangrijkste vijf was geselecteerd. Eén actie was écht nieuw en is derhalve aan de longlist toegevoegd. Het betreft hier het meer betrekken van het sportpark bij de activiteiten van de ondernemersvereniging (zie actie 25 in tabel 2.1).

⁴ De ondernemers konden ook aangeven dat alle acties in hun ogen relevant waren. In dat geval is bij geen enkele actie een minpunt in rekening gebracht. Bijna een derde van de bedrijven, instellingen en verenigingen in Delftse Hout gaf dit aan.

Tabel 2.1: De door bedrijven, instellingen en verenigingen aangebrachte prioriteitstelling in acties om de toegankelijkheid van Delftse Hout te vergroten, de profilering van het gebied te versterken en de samenwerking in het gebied te stimuleren

Acties op volgorde van prioriteit bij bedrijven, instellingen en verenigingen uit Delftse Hout	Aantal pluspunten	Aantal minpunten	Totaal-score
1. Investeren in bewegwijzering van bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied	13	0	13
2. Extra investeren in waterkwaliteit (Grote Plas e.o.)	12	0	12
3. Extra investeren in aantrekkelijkheid (en herkenbaarheid) entrees gebied	11	0	11
4. Meer verlichting op ontsluitingswegen en bij parkeerplaatsen	9	0	9
5. Ontwikkelen van website voor Delftse Hout (voor bezoekers)	8	0	8
6. Extra investeren in de aantrekkelijkheid van de omgeving van wandelroutes in Delftse Hout	7	0	7
7. Extra schoonmaakwerkzaamheden	6	0	6
8. Investeren in (meer) mobiele surveillance in het gebied	6	1	5
9. Camerabewaking op (hoofd)ontsluitingswegen	5	0	5
10. Lobby voor aanpak verkeersknelpunten in het gebied	5	0	5
11. Lobby voor extra onderhoud aan wandel- en fietspaden	5	0	5
12. Ontwikkelen van parkeervisie voor Delftse Hout	5	0	5
13. Verbeteren informatievoorziening openbaar vervoer	5	0	5
14. Geluidswal A13 benutten om kwaliteiten gebied te profileren	6	2	4
15. Ontwikkelen van evenementenkalender Delftse Hout	4	0	4
16. Versterken van samenwerking met onderwijs- en kennisinstellingen	3	0	3
17. Realiseren van uniformiteit in communicatie-uitingen recreatiegebied Delftse Hout	4	2	2
18. Extra investeren in recreatievoorzieningen bij de Grote Plas	3	1	2
19. Onderzoeken van voorzieningenbehoefte van doelgroepen van recreatiegebied Delftse Hout	2	0	2
20. Organisatie van evenementen gericht op kennismaking met de 'buurman'	2	0	2
21. Versterken van samenwerking met Delft Marketing	2	0	2
22. Ontwikkelen gebiedsvisie Delftse Hout	1	0	1
23. Ontwikkelen van (online) communicatieplatform voor organisaties in het gebied	1	0	1
24. Organisatie van (jaarlijkse) open 'bedrijven'dag Delftse Hout	1	0	1
25. Sportpark meer betrekken	1	0	1
26. Stimuleren van duurzaamheidskeurmerk (bijv. ISO26000) bij organisaties in het gebied	2	2	0
27. Profileren van recreatiegebied Delftse Hout op (navigatie)mast IKEA	1	1	0
28. Verkennen van mogelijkheden voor collectieve inkoop van goederen en diensten	1	1	0
29. Bijdragen aan (stadsbrede) profilering als ondernemersstad	0	0	0
30. Onderzoeken van mogelijke 'circulaire stromen' in Delftse Hout	0	0	0
31. Begeleiden van startups bij (door)ontwikkeling en huisvestingsvraagstukken	1	2	-1
32. Marktverkenning extra voorzieningen in kantoorgebieden	1	3	-2
33. Organisatie van seminars over bedrijfs- en organisatiethema's	0	2	-2
34. Realiseren van meer oplaadpunten voor elektrische auto's	0	2	-2

Bron: Roots Beleidsadvies o.b.v. enquête Delftse Hout, 2017

Uit de enquête bleek dat de bedrijven, instellingen en verenigingen uit Delftse Hout vooral een groot belang hechten aan het investeren in bewegwijzering van de organisaties in het gebied. Bijna de helft van de zakelijke OZB-betalers in Delftse Hout beoordeelde deze actie als belangrijk om de toegankelijkheid van Delftse Hout te vergroten, de profilering van het gebied te versterken en/of de samenwerking in het gebied te stimuleren. Ook het (extra) investeren in waterkwaliteit en de aantrekkelijkheid (en herkenbaarheid) van de entrees van het gebied werd door meer dan 40% van de bedrijven, instellingen en verenigingen in Delftse Hout als belangrijk aangemerkt om de drie doelstellingen van de ondernemersvereniging te realiseren. Voor de acties 4 en 5 gold dit voor circa een derde.

2.3 Uitwerking van de acties

Het bestuur van de Ondernemersvereniging Delftse Hout heeft gevraagd om voor de vijf acties met de hoogste prioriteit bij de bedrijven, instellingen en verenigingen uit het gebied een aanvullend advies t.a.v. de mogelijke planning en financiering uit te werken. Dit betekent dat de volgende acties aanvullend zijn uitgewerkt in termen van planning⁵, kosten en financiering:

1. Investeren in bewegwijzering van bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied;
2. Extra investeren in waterkwaliteit (Grote Plas e.o.);
3. Extra investeren in aantrekkelijkheid (en herkenbaarheid) entrees gebied;
4. Meer verlichting op ontsluitingswegen en bij parkeerplaatsen;
5. Ontwikkelen van website voor Delftse Hout (voor bezoekers).

De resultaten van deze uitwerking zijn in de volgende subparagrafen opgenomen.

---

⁵ N.B. Bij de planning moet ermee rekening worden gehouden dat het bestuur van Ondernemersvereniging Delftse Hout uiteindelijk verantwoordelijk is voor de coördinatie en uitvoering van de acties. Dit betekent dat de feitelijke planning kan afwijken van de in dit actieprogramma aangegeven mogelijke planning van activiteiten. De planning en volgorde van activiteiten gelden primair als advies voor de uitvoering van de betreffende acties.

2.3.1 Investeren in bewegwijzering van bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied

Actiepunt: Investeren in bewegwijzering van bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied	
Omschrijving	Bij deze actie gaat het om het investeren in bewegwijzering naar de specifieke bedrijven, instellingen en verenigingen die in de deelgebieden van Delftse Hout gevestigd zijn. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van kleine bordjes met de logo's en adressen van de bedrijven, instellingen en verenigingen in Delftse Hout bij de logische entrees van de vijf deelgebieden van Delftse Hout, d.w.z. Recreatiegebied Delftse Hout, Sportpark Brassers-kade en de bedrijfslocaties Delftse Poort Oost, Delftse Poort West en Ypenburgse Poort. Deze actie omvat tevens het beheer op de verplaatsingen van bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied. Het is immers belangrijk dat bij de vertrek/komst van een bedrijf, instelling en/of vereniging in/uit het gebied ook de bebording wordt aangepast.
Trekker	Ondernemersvereniging Delftse Hout
Betrokkenen	Gemeente Delft en zakelijke OZB-betalers in het gebied
Planning	<ul style="list-style-type: none"> 2017-Q3: Inventariseren bij welke entrees logischerwijs de logo's en adressen van de bedrijven, instellingen en verenigingen uit het gebied kunnen worden geplaatst. Daarnaast bij de gemeente Delft een actueel bestand opvragen van de gebruikers van niet-woningen in Delftse Hout om op die manier ook een goed vertrekpunt te hebben voor de bebording van de bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied. Mogelijk dat op sommige locaties nog een verdieping kan worden aangebracht door ook onderhuurders te vermelden, al speelt dit vooral in de gebieden waar nu al bewegwijzering naar de gevestigde bedrijven en instellingen aanwezig is (de locaties aan de Olof Palmestraat 6-26 en op Whitepark). Vervolgens offertes aanvragen om de gewenste bebording te realiseren. Daarbij kan gekozen worden om borden te kopen en als ondernemersvereniging zelf zorg te dragen voor een actief beheer of (tevens) dit beheer uit te besteden aan een hierin gespecialiseerd bedrijf.⁶ In beide gevallen verdient het aanbeveling om in overleg met de Gemeente Delft tot de plaatsing van borden te komen. Op die manier kan worden gegarandeerd dat de bebording past binnen de lokale regelgeving en wordt voorkomen dat onnodige kosten worden gemaakt. Ook verdient het aanbeveling om bij de genoemde inventarisatie de zakelijke OZB-betalers uit het gebied direct te betrekken, zodat zij niet (onaangenaam) door de bewegwijzering worden verrast. Het proces tot het komen van de gewenste bewegwijzering kan worden benut om de bedrijven, instellingen en verenigingen kennis te laten maken met hun 'buurman'. Dit kan bijvoorbeeld door een aantal informatieavonden te organiseren en daarin ook de planvorming –eventueel uitgesplitst naar deelgebied c.q. entree– aan de betreffende bedrijven, instellingen en verenigingen toe te lichten. 2017-Q4: Begeleiding van de plaatsing van de borden, waarbij tevens kan worden gekozen om de ingebruikname te combineren met een open 'bedrijven'dag waarop bedrijven, instellingen en verenigingen uit het gebied zich openstellen voor publiek. Hiermee ontstaat tevens een moment voor communicatie over de activiteiten in het gebied c.q. de bijdrage van de ondernemersvereniging aan de ontwikkeling van het gebied. 2018-Q1 e.v.: Actief beheer, waardoor bij verplaatsingen van bedrijven, instellingen en verenigingen binnen/naar/uit het gebied de bewegwijzering ook wordt aangepast. Daarnaast verdient het aanbeveling om de borden periodiek te monitoren op schades en vuil, zodat de borden er verzorgd uit blijven zien. Mogelijk dat in 2017-Q3 ook afspraken met de gemeente kunnen worden gemaakt over een financiële bijdrage aan dit laatste (in het kader van schoon, heel, veilig van het gebied).

⁶ Zie voor meer informatie bijvoorbeeld HR Groep en REVIS Verkeerstechiek (2017), Bewegwijzering bedrijventerrein.

Prioriteit ondernemers	Zeer hoog. 48% van de bedrijven, instellingen en verenigingen in Delftse Hout selecteerde deze actie als één van de belangrijkste vijf om de toegankelijkheid van Delftse Hout te vergroten, de profilering van het gebied te versterken en/of de samenwerking in het gebied te stimuleren.
Samenhang met...	Extra investeren in aantrekkelijkheid (en herkenbaarheid) entrees gebied (3). Ook bestaat er enige samenhang tussen deze actie en de acties die betrekking hebben op de organisatie van evenementen gericht op kennismaking met de 'buurman' (20) en de organisatie van een (jaarlijkse) open 'bedrijven'dag (24). Het proces bij de realisatie van de bewegwijzering kan immers zodanig worden ingericht dat dit ook leidt tot meer kennismaking tussen bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied, terwijl de ingebruikname gepaard kan gaan met de organisatie van een open 'bedrijven'dag waarop bedrijven, instellingen en verenigingen uit het gebied zich openstellen voor publiek (zie ook bij planning).
Beoogd resultaat	Verbeteren van de toegankelijkheid (qua informatievoorziening) en profilering van de organisaties die in het gebied actief zijn.
Kosten	De kosten hangen sterk af van het aantal borden dat wordt geplaatst en het aantal bedrijven, instellingen en/of verenigingen dat daarop wordt aangegeven. Mogelijk is het verstandig om de betreffende bedrijven, instellingen en verenigingen om een kleine financiële bijdrage te vragen, zodat ook duidelijk is dat met het plaatsen van de borden in een behoefte wordt voorzien. Voor wat betreft de kosten per bord kan grofweg worden gerekend met een bedrag van € 1.000,- tot € 1.500,- per bord. De inventarisatie van de behoeften, het gezamenlijk optrekken met de gemeente en de begeleiding van het offerteproces neemt vooral tijd in beslag. Dit kan onderdeel worden van het takenpakket van een projectcoördinator (zie hoofdstuk 3), maar ook zelfstandig vanuit een project worden uitgevoerd. De tijd die gepaard gaat met de zelfstandige begeleiding van deze actie (in 2017-Q3 en 2017-Q4) wordt door Roots geschat op 30 tot 40 uur. Het verdient aanbeveling om ook met de gebieden waar bewegwijzering is geplaatst (de locaties aan de Olof Palmestraat 6-26 en Whitepark) in gesprek te gaan en te bepalen welke meerwaarde de uitvoering van deze actie voor hen kan hebben. Hoewel deze gebieden al over bewegwijzering naar gevestigde bedrijven en instellingen beschikken, kan voor deze gebieden wellicht meerwaarde worden gerealiseerd door middel van het overnemen van danwel bijdragen aan het beheer van deze borden.
Financiering	Primair vanuit het Ondernemersfonds Delft. Tegelijkertijd zijn er diverse voorbeelden van bedrijventerreinen en recreatiegebieden waarin de gemeente voor het realiseren en beheren van dergelijke bewegwijzering optreedt als cofinancier. Het verdient dan ook aanbeveling om hiervoor de mogelijkheden in het 2017-Q3 bij de gemeente Delft af te tasten.

2.3.2 Extra investeren in waterkwaliteit (Grote Plas e.o.)

Actiepunt: Extra investeren in waterkwaliteit (Grote Plas e.o.)	
Omschrijving	Bij deze actie gaat het in de eerste plaats om het –in overleg met Hoogheemraadschap van Delfland– analyseren/bepalen van de belangrijkste oorzaken van de soms gebrekkige waterkwaliteit in de Grote Plas e.o.. Op basis van de uitkomsten van deze analyse kan een gericht plan van aanpak worden opgesteld en gerichte investeringen in de waterkwaliteit –eventueel ook samen met het Hoogheemraadschap van Delfland– plaatsvinden.
Trekker	Ondernemersvereniging Delftse Hout
Betrokkenen	Hoogheemraadschap van Delfland, Gemeente Delft en evt. Provincie Zuid-Holland
Planning	<ul style="list-style-type: none"> 2017-Q3 en 2017-Q4: Analyseren/bepalen van de belangrijkste oorzaken van de soms gebrekkige waterkwaliteit in de Grote Plas e.o. en de maatregelen die kunnen worden genomen om deze waterkwaliteit te verbeteren. Het verdient aanbeveling om een dergelijke analyse direct met het Hoogheemraadschap van Delfland uit te (laten) voeren, zodat ook gezamenlijk draagvlak ontstaat voor de aanpak. In de analyse kan worden voortgeborduurd op de diverse analyses en periodieke metingen die de afgelopen jaren door het hoogheemraadschap zijn uitgevoerd (zie ook Bijlage A). Belangrijk is om te bepalen welke maatregelen versterking kunnen gebruiken om de kwaliteit van het (zwem)water te vergroten. Ook is het belangrijk om per maatregel de logische trekker te identificeren. 2018-Q1 e.v.: Uitvoeren van maatregelen, waarbij de rol van de ondernemersvereniging uiteraard ondergeschikt is aan die van het hoogheemraadschap en de gemeente. De logische rol van de ondernemersvereniging bestaat in de eerste plaats uit het (continu) aanjagen van de uitvoering van maatregelen om de waterkwaliteit in de Grote Plas e.o. op niveau te houden c.q. te verhogen. Op het moment dat bedrijven, instellingen en verenigingen uit het gebied hieraan ook een concrete bijdrage kunnen leveren, ligt het voor de hand dat de ondernemersvereniging haar achterban mobiliseert om tot uitvoering te komen. Mogelijk kunnen kleine beheersmaatregelen ook vanuit de ondernemersvereniging worden ge(co)financierd.
Prioriteit ondernemers	Zeer hoog. 44% van de bedrijven, instellingen en verenigingen in Delftse Hout selecteerde deze actie als één van de belangrijkste vijf om de toegankelijkheid van Delftse Hout te vergroten, de profilering van het gebied te versterken en/of de samenwerking in het gebied te stimuleren.
Samenhang met...	Evt. Extra investeren in recreatievoorzieningen bij de Grote Plas (18) en het onderzoeken van de voorzieningsbehoefte van doelgroepen van recreatiegebied Delftse Hout (19).
Beoogd resultaat	Verbeteren van de waterkwaliteit in de Grote Plas e.o., zodat het aantal dagen dat deze plas niet als recreatievoorziening kan worden benut tot het minimum wordt beperkt.
Kosten	In de eerste plaats gaat het hierbij om de kosten die gepaard gaan met het uitvoeren van de analyse. Aangezien het hierbij vooral een meta-analyse betreft, kunnen de kosten van deze analyse waarschijnlijk beperkt zijn (ca. € 5.000,- tot € 10.000,-). Bovendien heeft het de voorkeur dat het hoogheemraadschap en eventueel ook de gemeente optreedt als mede-opdrachtgever van het onderzoek. Op die manier kunnen de kosten van de analyse voor de ondernemersvereniging nog verder worden gedrukt, maar ontstaat –belangrijker nog– tevens draagvlak voor de benodigde aanpak om de waterkwaliteit in de Grote Plas e.o. te verhogen. Gegeven de naar verwachting belangrijke rol van de genoemde partijen in die aanpak, is het realiseren van dit draagvlak essentieel. De kosten die gepaard gaan met de uitvoering van de aanpak hangen uiteraard af van de uitkomsten van de analyse. Op voorhand is dit bedrag moeilijk in te schatten.
Financiering	De kosten die gepaard gaan met de uitvoering van de analyse kunnen vanuit het Ondernemersfonds Delft worden gefinancierd. De kosten voor de uitvoering van maatregelen zullen voor een belangrijk deel voor rekening komen van het waterschap en de gemeente.

2.3.3 Extra investeren in aantrekkelijkheid (en herkenbaarheid) entrees gebied

Actiepunt: Extra investeren in aantrekkelijkheid (en herkenbaarheid) entrees gebied	
Omschrijving	De entrees van de diverse deelgebieden waaruit Delftse Hout bestaat, zijn niet allen even aantrekkelijk en herkenbaar. De afgelopen jaren is in de aantrekkelijkheid van de entrees geïnvesteerd d.m.v. het poten van bloembollen, maar de aantrekkelijkheid kan verder worden vergroot d.m.v. (extra) investeringen in de openbare ruimte en het verduidelijken van de entrees. Bij dit laatste gaat het bijv. om passende bebording naar de deelgebieden waaruit Delftse Hout bestaat, d.w.z. Recreatiegebied Delftse Hout, Sportpark Brasserskade en de bedrijfslocaties Delftse Poort Oost, Delftse Poort West en Ypenburgse Poort, waarbij steeds wordt gekeken naar de bezoekers van de deelgebieden en het vervoersmiddel c.q. de routing die zij gebruiken om de betreffende deelgebieden te bereiken. Bij deze actie wordt eerst een concreet plan van aanpak gemaakt om de aantrekkelijkheid en herkenbaarheid van de entrees te vergroten om vervolgens hierin ook te investeren.
Trekker	Ondernemersvereniging Delftse Hout
Betrokkenen	Gemeente Delft en evt. Rijkswaterstaat en Provincie Zuid-Holland
Planning	<ul style="list-style-type: none"> 2017-Q3: Analyse van de huidige aantrekkelijkheid en herkenbaarheid van de entrees van de diverse deelgebieden waaruit Delftse Hout bestaat en contact leggen met de gemeente Delft. Het verdient aanbeveling om vanuit een 'customer journey' na te gaan waar de bezoekers van de bedrijven, instellingen en verenigingen in de genoemde vijf deelgebieden vandaan komen (herkomst), hoe zij die vijf gebieden hoofdzakelijk bereiken (vervoersmiddel) en hoe de entrees vanuit dat perspectief kunnen worden beoordeeld. Op basis daarvan kan een concreet plan voor de verbetering van de aantrekkelijkheid en herkenbaarheid van de entrees worden gemaakt. Mogelijk kunnen een aantal van de huidige activiteiten van de vereniging (zoals fleurige entrees, aanpak viaducten) in het plan een plek krijgen. Daarnaast verdient het aanbeveling om in dit kwartaal de samenhang met actie 1 te duiden, zodat deze acties elkaar voor wat betreft de te realiseren bebording versterken. 2017-Q4 e.v.: Uitvoering van het plan. Mogelijk dat hierbij ook Rijkswaterstaat en de provincie dienen te worden betrokken als uit de analyse blijkt dat voor een goede 'customer journey' ook de bebording op Rijks- en provinciale wegen dient te worden aangepast.
Prioriteit ondernemers	Zeer hoog. 41% van de bedrijven, instellingen en verenigingen in Delftse Hout selecteerde deze actie als één van de belangrijkste vijf om de toegankelijkheid van Delftse Hout te vergroten, de profilering van het gebied te versterken en/of de samenwerking in het gebied te stimuleren.
Samenhang met...	Investeren in bewegwijzering van bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied (1) en eventueel camerabewaking op (hoofd)ontsluitingswegen (9) en het benutten van de geluidswal langs de A13 om de kwaliteiten van het gebied te profileren (14).
Beoogd resultaat	Een gastvrij welkom aan alle bezoekers en gebruikers van het gebied.
Kosten	De kosten van de analyse hangen af van de wijze waarop deze wordt vormgegeven. Het verdient daarbij aanbeveling om de analyse niet alleen kwantitatief van aard te laten zijn (en alleen te baseren op verkeersgegevens), maar hierbij ook de diverse bedrijven, instellingen en verenigingen te betrekken. Op die manier wordt duidelijker welke knelpunten zij qua aantrekkelijkheid en herkenbaarheid ervaren en kan daarmee in de planvorming rekening worden gehouden. De kosten die gepaard gaan met de uitvoering van de analyse bedragen € 5.000,- tot € 10.000,- afhankelijk van de analyses die worden uitgevoerd en de wijze waarop het proces wordt ingericht. De kosten die gepaard gaan met de uitvoering van het plan hangen uiteraard af van de uitkomsten van de analyse. Op voorhand is dit bedrag moeilijk te ramen. Het verdient daarom aanbeveling om deze actie m.b.v. twee projecten uit te voeren c.q. te financieren; één project dat puur is gericht op de analyse en het opstellen van een plan en één dat de uitvoering van het plan betreft.

Financiering	<p>De financiering van het eerste project (zie bij kosten) kan primair vanuit het Ondernemersfonds Delft plaatsvinden. Tegelijkertijd heeft de Gemeente Delft in de (vigerende) Gebiedsvisie Delftse Hout een hoge prioriteit aan investeringen in de aantrekkelijkheid en herkenbaarheid van de entrees van het gebied toegekend. Mogelijk dat de gemeente daarom ook financieel aan het project wil bijdragen. Het verdient in elk geval aanbeveling om dit in het 2017-Q3 te verkennen.</p> <p>Voor de financiering van het tweede project ligt cofinanciering vanuit gemeente Delft sowieso voor de hand, aangezien het hierbij waarschijnlijk vooral investeringen in de openbare ruimte en bewegwijzering betreffen. De omvang van deze cofinanciering en dus ook de mate waarin het Ondernemersfonds Delft aan de uitvoering van het tweede project bijdraagt, hangt af van de omvang van de gesignaleerde kansen/knelpunten en de aard daarvan.</p>
--------------	---

2.3.4 Meer verlichting op ontsluitingswegen en bij parkeerplaatsen

Actiepunt: Meer verlichting op ontsluitingswegen en bij parkeerplaatsen	
Omschrijving	In Delftse Hout zijn diverse donkere plekken; ook op ontsluitingswegen en bij parkeerplaatsen. Bij deze actie gaat het in de eerste plaats om het inventariseren van de belangrijkste knelpunten om vervolgens meer verlichting op donkere plekken te realiseren zodat de veiligheid(sbeleving) daar toeneemt.
Trekker	Ondernemersvereniging Delftse Hout
Betrokkenen	Gemeente Delft en de diverse bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied
Planning	<ul style="list-style-type: none"> 2017-Q3: Inventarisatie van de belangrijkste knelpunten zoals die voor wat betreft de verlichting op ontsluitingswegen en bij parkeerplaatsen door bedrijven, instellingen en verenigingen in de Delftse Hout worden ervaren. In de interviews zijn op dit punt in elk geval de knelpunten op de Brasserskade (fietspad) en de parkeerplaatsen aan de Kleveringweg benoemd. Daarnaast inventariseren welke technische mogelijkheden er zijn om bij (verlichtings)maatregelen zo veel als mogelijk de –vanuit natuurperspectief– gewenste donkerte in het gebied te behouden. Daarbij kan gedacht worden aan LED-verlichting, bewegingssensoren, etc. 2017-Q4 e.v.: Op basis van de uitkomsten van de inventarisatie een concreet plan opstellen voor het realiseren van meer verlichting op ontsluitingswegen en bij parkeerplaatsen. Vervolgens offertes aanvragen voor het realiseren van de gewenste verlichting. Hierbij ook sterk de gemeente betrekken, zodat de extra verlichting past binnen de lokale regelgeving.
Prioriteit ondernemers	Hoog. 33% van de bedrijven, instellingen en verenigingen in Delftse Hout selecteerde deze actie als één van de belangrijkste vijf om de toegankelijkheid van Delftse Hout te vergroten, de profilering van het gebied te versterken en/of de samenwerking in het gebied te stimuleren.
Samenhang met...	Evt. Extra schoonmaakwerkzaamheden (7), Camerabewaking op (hoofd)ontsluitingswegen (9) en Ontwikkeling van parkeervisie voor Delftse Hout (12).
Beoogd resultaat	Het vergroten van de veiligheid(sbeleving) van bezoekers en gebruikers van het gebied.
Kosten	<p>De kosten van de genoemde inventarisatie zijn zeer beperkt. Het is voor te stellen dat eerst per email aan de bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied wordt gevraagd welke knelpunten zij voor wat betreft de verlichting op ontsluitingswegen en bij parkeerplaatsen ervaren om vervolgens in een bijeenkomst met die organisaties hierin een prioriteitstelling aan te brengen. Parallel aan deze inventarisatie van knelpunten kunnen de genoemde technische (on)mogelijkheden voor (verlichtings)maatregelen worden geïnventariseerd. De kosten van de totale inventarisatie (incl. bijeenkomst) worden door Roots geschat op maximaal € 2.500,-.</p> <p>De kosten van de uitvoering van de aanpak zijn op voorhand moeilijk aan te geven en hangen voor een belangrijk deel af van het ambitieniveau van Ondernemersvereniging Delftse Hout op dit punt. Het verdient aanbeveling om van tevoren een maximaal budget te bepalen dat recht doet aan de omvang van de problematiek. Voor te stellen is dat voor de uitvoering van deze actie een maximaal budget van € 7.500,- wordt aangehouden en dat het de kunst wordt om dit budget zo effectief mogelijk te besteden.</p>
Financiering	Vanuit het Ondernemersfonds Delft.

2.3.5 Ontwikkelen van website voor Delftse Hout (voor bezoekers)

Actiepunt: Ontwikkelen van website voor Delftse Hout (voor bezoekers)	
Omschrijving	Bij deze actie gaat het om het ontwikkelen van een website van (recreatiegebied) Delftse Hout voor bezoekers. Op die website dient (eenvoudig) het voorzieningenaanbod in het gebied te kunnen worden gevonden alsook een overzicht van de evenementen die in het gebied plaatsvinden.
Trekker	Ondernemersvereniging Delftse Hout
Betrokkenen	In elk geval Vakantiepark Delftse Hout, de huidige beheerder van www.delftsehout.nl . Het verdient aanbeveling om vanuit die website een directe verwijzing naar de website van het recreatiegebied te realiseren en vice versa. Daarnaast verdient het aanbeveling om de aanbieders van (bezoekers)voorzieningen in de Delftse Hout direct bij de ontwikkeling en inrichting van de website te betrekken, zodat de website ook als een gezamenlijk product gaat voelen. Een dergelijke aanpak zorgt er bovendien voor dat in een vroegtijdig stadium de mogelijkheden en beperkingen m.b.t. content-levering (bijvoorbeeld informatie over evenementen en bezoekersvoorzieningen) worden geïdentificeerd.
Planning	<ul style="list-style-type: none"> • <i>2017-Q3</i>: Inventariseren welke partijen in recreatiegebied Delftse Hout direct bij de ontwikkeling van de website betrokken willen zijn, zodat zij de ontwikkeling van de website (actief) kunnen begeleiden. Vervolgens met elkaar het ambitieniveau voor de website bepalen en (systematisch) informatie verzamelen over de bezoekersvoorzieningen in Delftse Hout. Het verdient aanbeveling om hierbij voort te borduren op het proces zoals dit bij de ontwikkeling van de (nieuwe) kaart voor het gebied is doorlopen. In dit kwartaal is het tevens belangrijk om te bepalen of er samenhang wordt gezocht met de acties die betrekking hebben op het verbeteren van de informatievoorziening over openbaar vervoer, de ontwikkeling van een evenementenkalender en de ontwikkeling van een online communicatieplatform voor organisaties in het gebied. Dit heeft immers implicaties op de gewenste functionaliteiten van de website. • <i>2017-Q4</i>: Ontwikkelen van een website waarop continu actuele informatie over het recreatiegebied (en de activiteiten die er plaatsvinden) is te vinden. Belangrijk is om de ontwikkeling ook goed aan te laten sluiten op de mogelijkheden en beperkingen m.b.t. content-levering (bijvoorbeeld informatie over evenementen en bezoekersvoorzieningen). Het is beter om een iets minder volledige website te ontwikkelen die actueel is dan een volledige website met niet-actuele informatie. • <i>2018-Q1 e.v.</i>: Website operationeel. Vanaf dat moment alleen nog de website periodiek onder de aandacht brengen van (potentiële) bezoekers en de bedrijven, instellingen en verenigingen die in het (recreatie)gebied actief zijn. Dit kan via de gebruikelijke communicatiemiddelen van de ondernemersvereniging (zoals de nieuwsbrief), maar ook via de diverse bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied zelf en/of de gemeente Delft c.q. Delft Marketing. In deze periode is het tevens belangrijk om te zorgen voor een actief beheer, zodat niet-actuele informatie tijdig van de website wordt verwijderd.
Prioriteit ondernemers	Bovengemiddeld. 30% van de bedrijven, instellingen en verenigingen in Delftse Hout selecteerde deze actie als één van de belangrijkste vijf om de toegankelijkheid van Delftse Hout te vergroten, de profilering van het gebied te versterken en/of de samenwerking in het gebied te stimuleren.
Samenhang met...	Evt. Verbeteren informatievoorziening openbaar vervoer (13), Ontwikkelen van evenementenkalender Delftse Hout (15), Realiseren van uniformiteit in communicatie-uitingen recreatiegebied Delftse Hout (17), Versterken van samenwerking met Delft Marketing (21), Ontwikkelen gebiedsvisie Delftse Hout (22) en Ontwikkelen van (online) communicatieplatform voor organisaties in het gebied (23). Zoals bij de planning is aangegeven, is het met name relevant om te bepalen of er samenhang wordt gezocht met de acties 13, 15 en 23 aangezien dit ook (extra) functionaliteiten van de website vraagt.

Beoogd resultaat	Een betere informatievoorziening richting bezoekers van het recreatiegebied en bovendien het attenderen van meer (potentiële) bezoekers op de kwaliteiten van dit gebied alsook de voorzieningen die daarin zijn geconcentreerd. Met dit laatste wordt tevens beoogd het aantal bezoekers aan het gebied te verhogen, de tijd dat bezoekers in het gebied verblijven te verlengen en te zorgen dat bezoekers meer geld in het gebied besteden.
Kosten	De geschatte kosten voor de ontwikkeling van een website bedragen € 5.000,- tot € 7.500,-, waarbij de precieze kosten voor een belangrijk deel afhangen van de eisen die aan de website worden gesteld en de doelen die de Ondernemersvereniging Delftse Hout met de website nastreeft. De kosten die verbonden zijn aan het periodiek onder de aandacht brengen van de website zijn nihil.
Financiering	Vanuit het Ondernemersfonds Delft.

3. Organisatie en financiering

3.1 Organisatie van het actieprogramma

In de uitvoering van het Actieprogramma Delftse Hout ligt het initiatief bij de Ondernemersvereniging Delftse Hout. Het verdient aanbeveling om het programma de komende jaren als leidraad te hanteren voor de activiteiten van de vereniging. Het actieprogramma is immers tot stand gekomen met betrokkenheid van de bedrijven, instellingen en verenigingen uit het gebied en de in het programma uitgewerkte acties kunnen rekenen op een breed draagvlak. Met de uitvoering van het actieprogramma levert de ondernemersvereniging bovendien een concrete bijdrage aan het vergroten van de toegankelijkheid van Delftse Hout, het versterken van de profilering en het stimuleren van samenwerking; de drie doelstellingen die eerder ook door de leden van de vereniging als speerpunten voor de activiteiten van de vereniging zijn benoemd.

Het bestuur van de Ondernemersvereniging Delftse Hout wordt gevormd door vrijwilligers. Dit kan op gespannen voet staan met een effectieve uitvoering van het programma. Het uitvoeren c.q. aanjagen van acties kan in sommige gevallen immers de nodige tijd vragen. In die zin is het te overwegen om voor de actieve begeleiding van projecten een projectcoördinator aan te stellen. Roots Beleidsadvies schat in dat de begeleiding van de in paragraaf 2.3 uitgewerkte acties circa een halve dag per week in beslag neemt. Dit betekent dat aanvullend op de in paragraaf 2.3 aangegeven kosten (op jaarbasis) een bedrag van circa € 12.500,- tot € 15.000,- zou kunnen/moeten worden vrijgemaakt als het bestuur ervoor kiest om de projecten door een (externe) projectcoördinator te laten begeleiden.

Andere optie is dat de (actieve) begeleiding van projecten vanuit het bestuur van de Ondernemersvereniging Delftse Hout zelf plaatsvindt. In dat geval verdient het aanbeveling om (het aanjagen van) de diverse projecten onder de leden van het bestuur te verdelen, zodat het tijdsbeslag per bestuurslid tot het minimum wordt beperkt. Een dergelijke verdeling vergroot bovendien de slagvaardigheid van de begeleiding en voorkomt dat in die begeleiding (te) weinig verantwoordelijkheid wordt genomen c.q. voor de uitvoerders van projecten niet duidelijk is wie namens het bestuur van de ondernemersvereniging het aanspreekpunt is en de verantwoordelijkheid draagt.

In lijn daarmee verdient het ook aanbeveling om niet bij elk project zelfstandig de projectbegeleiding te organiseren/financieren en de betreffende projectmanagers terug te laten koppelen aan het hele bestuur. De meeste grotere projecten die in het verleden vanuit de Ondernemersvereniging Delftse Hout zijn ondersteund, zijn wel op die manier georganiseerd. In de praktijk zorgde die organisatie voor vertraging in de uitvoering en een relatief groot tijdsbeslag op de agenda's van de bestuursleden. Een keuze voor één van de bovengenoemde twee opties lijkt dan ook noodzakelijk om tot een slagvaardige uitvoering van het actieprogramma te komen.

Gegeven de looptijd van de in paragraaf 2.3 uitgewerkte acties, verdient het aanbeveling om eind 2018, begin 2019 de uitvoering van het actieprogramma te evalueren en als bestuur van de ondernemersvereniging te besluiten om wel/niet aanvullende (nog niet uitgewerkte) acties uit het programma uit te voeren en/of opnieuw de behoeften van bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied te

peilen. Het e.e.a. hangt ook af van de fasering die in de uitvoering van de gekozen acties wordt aangebracht en welke acties (mogelijk) continu worden uitgevoerd (bijv. beheer van bewegwijzering en website). Op het moment dat er ruimte in de begroting van de ondernemersvereniging ontstaat, ligt uitvoering van de acties met iets minder hoge prioriteit en/of een nieuwe behoefteonderzoek in elk geval voor de hand.

3.2 Financiering van het actieprogramma

Zoals hiervoor aangegeven, zullen voor het vergroten van de toegankelijkheid van Delftse Hout, het versterken van de profilering van het gebied en het stimuleren van de samenwerking de komende jaren diverse acties worden uitgevoerd. Het zal daarbij gaan om een mix van acties die in het vorige hoofdstuk zijn uitgewerkt en acties die op dit moment al worden uitgevoerd (zoals Sportief Delftse Hout en de aanpak van de viaducten).

Het verdient aanbeveling om bovenop de projecten structureel in communicatie te investeren. Op die manier wordt het voor de leden van de ondernemersvereniging duidelijk welke resultaten met de uitvoering van projecten c.q. het actieprogramma worden bereikt en wordt de participatie van bedrijven, instellingen en verenigingen uit het gebied bij de uitvoering van projecten vergroot.

Elk jaar dient het bestuur van de Ondernemersvereniging Delftse Hout te besluiten over de begroting en uitvoering van acties. De uitvoering van de betreffende acties kan hoofdzakelijk vanuit het Ondernemersfonds Delft worden gefinancierd. Zoals beschreven in paragraaf 2.3 is bij een aantal acties wellicht ook aanvullende financiering via sponsoring/subsidiering mogelijk.

4. Slotbeschouwing

Delftse Hout: een uniek en divers gebied

Eind 2012 is Ondernemersvereniging Delftse Hout opgericht om middels de gelden uit het Ondernemersfonds Delft de gemeenschappelijke belangen van de bedrijven, instellingen en verenigingen in Delftse Hout te behartigen en de samenwerking tussen bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied te stimuleren. Het gebied omvat hier recreatiegebied Delftse Hout, maar ook Sportpark Brasserskade en de bedrijvenlocaties Delftse Poort West, Delftse Poort Oost en Ypenburgse Poort. Het gebied is daarmee uniek, maar ook zeer divers van aard.

Actieprogramma Delftse Hout om de toegankelijkheid van de Delftse Hout te vergroten, de profilering van het gebied te versterken en de samenwerking in het gebied te stimuleren

Met het vaststellen van de "Visie 2015-2017" heeft het bestuur van Ondernemersvereniging Delftse Hout aangegeven projecten te willen uitvoeren die bijdragen aan het vergroten van de toegankelijkheid van Delftse Hout, het versterken van de profilering en het stimuleren van samenwerking. Het bestuur heeft Roots Beleidsadvies dan ook gevraagd een actieprogramma op te stellen dat direct op de realisatie van die drie doelstellingen is gericht.

Leidraad voor het stimuleren van de ontwikkeling van het gebied

Met het 'Actieprogramma Delftse Hout' is een leidraad ontwikkeld voor de activiteiten van de Ondernemersvereniging Delftse Hout om de ontwikkeling van het gebied te ondersteunen. Het actieprogramma is in nauw overleg met bedrijven, instellingen en verenigingen uit het gebied tot stand gekomen en de in het actieprogramma uitgewerkte acties kunnen rekenen op een breed draagvlak.

Uitdragen van successen actieprogramma van groot belang

Het verdient aanbeveling om de resultaten van de uitvoering van acties duidelijk zichtbaar te maken voor zowel de bedrijven, instellingen en verenigingen uit het gebied als andere stakeholders in de stad. Hierdoor zal het actieprogramma nog meer gaan leven en kan de ondernemersvereniging – en de (deelgebieden van) Delftse Hout in het algemeen – aan bekendheid winnen.

Periodiek peilen van behoeftes

Hoewel het actieprogramma past bij de actuele wensen en behoeftes van de bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied, zal het in de toekomst moeten worden aangepast om te kunnen blijven bijdragen aan het vergroten van de toegankelijkheid van Delftse Hout, het versterken van de profilering en het stimuleren van de samenwerking in het gebied. Het verdient dan ook aanbeveling om de behoeftes van bedrijven, instellingen en verenigingen periodiek te peilen.

Bijlagen

A: Geraadpleegde bronnen

- Adviesgroep 'Delft Herstelt' (2016), Delft, Parel in de Randstad.
- Boer, S.J. de (2017), De nieuwe Korftlaan.
- BRO (2013), Delft, evaluatie Ondernemersfonds.
- Bureau Louter (2013), Delft in regionaal perspectief – Economisch en fysiek domein.
- Buytenhout (2012), Recreatiekaart Buytenhout.
- Delftse Rekenkamer (2015), Delft op de Kaart? Onderzoek naar bezoekersmarketing in een stadsmarketing-context.
- ECORYS (2003), Uitbreidingsmogelijkheden IKEA-Delft.
- Gemeente Delft (2003) Nota Uitgiftebeleid Ypenburgse Poort.
- Gemeente Delft (2006), Bestemmingsplan "Delftse Poort Zuid"
- Gemeente Delft (2006), Nota Plan van Aanpak Gebiedsprogramma Delftse Hout.
- Gemeente Delft (2008), Gebiedsvisie Delftse Hout.
- Gemeente Delft (2009), Nota Beweging, Spelen en Sporten.
- Gemeente Delft (2010), Ruimtelijke Structuurvisie 'Ontmoetingen met Delft 2030'.
- Gemeente Delft (2011), Update LVVP en Fietsactieplan.
- Gemeente Delft (2012), Nota Detailhandel Delft 2012-2020.
- Gemeente Delft (2012), Nota Groen Delft 2012-2020.
- Gemeente Delft (2012), Nota Milieuzonering Bedrijven in Bestemmingsplannen.
- Gemeente Delft (2013), Analyse meerjarenplanning wegwerkzaamheden 2014-2017.
- Gemeente Delft (2013), Bestemmingsplan Delft Oost (Delftse Hout).
- Gemeente Delft (2013), Kadernota Parkeerbeleid Delft 2013-2020.
- Gemeente Delft (2013), Nieuw Delft – Integraal Ontwikkelingsplan 2025.
- Gemeente Delft (2013), Strategische agenda Mobiliteit.
- Gemeente Delft (2013), Uitvoeringsnotitie 'Gezond en wel'.
- Gemeente Delft (2014), Nota lokaal gezondheidsbeleid 2013-2016.
- Gemeente Delft (2015), Statistisch Jaarboek 2015.
- Gemeente Delft (2017), Delft Buurtmonitor.
- Gemeente Delft (2017), Kwaliteit zwemwater Delftse Hout.
- Gemeente Delft (2017), Visie Toerisme Delft 2017-2020.
- Gemeente Den Haag en Gemeente Rotterdam (2014), Atlas Metropoolregio Rotterdam Den Haag.
- Gemeente Rotterdam (2012), Metropoolregio Rotterdam – Den Haag; Onderzoek naar voorzieningengebruik in de regio.
- Grontmij & DHV (2006), Zwemwaterprofiel Grote Plas Delftse Hout.
- Hoogheemraadschap van Delfland (2007), Maatregelen voor zwemwateren in Delfland, waardering van zwemwaterlocaties en vaststelling van maatregelen per locatie.
- Hoogheemraadschap van Delfland (2010), Watersysteemanalyse Delftse Hout.
- Hoogheemraadschap van Delfland (2012), Gebiedsbeschrijving Delftse Hout.
- Hoogheemraadschap van Delfland (2012), Zwemwatermaatregelen Delftse Hout.
- HR Groep en REVIS Verkeerstechiek (2017), Bewegwijzering bedrijventerrein.
- I&O Research (2017), Randstad Koopstromen 2016.
- Ondernemersvereniging Delftse Hout (2012), Oprichtingsakte en statuten.

- Ondernemersvereniging Delftse Hout (2014), Chronologie Ondernemersvereniging Delftse Hout 2011-2013.
- Ondernemersvereniging Delftse Hout (2015), Huishoudelijk reglement.
- Ondernemersvereniging Delftse Hout (2015), Visie 2015-2017.
- Ondernemersvereniging Delftse Hout (2014-2016), Diverse nieuwsbrieven.
- Provincie Zuid-Holland (2016), Infodesk bedrijventerreinen Zuid-Holland.
- Provincie Zuid-Holland (2017), Visie Ruimte en Mobiliteit.
- Rabobank (2017), Overzicht duurzaamheidskeurmerken en -initiatieven.
- Roots Beleidsadvies (2012), Actieprogramma voor de Delftse binnenstad.
- Roots Beleidsadvies (2014), Actieprogramma voor bedrijventerrein Schieoevers.
- Roots Beleidsadvies (2017), Actieprogramma Voorhof Delft.

B: Deelnemers interviews

In het kader van het Actieprogramma Delftse Hout is bij diverse stakeholders een interview afgenomen om acties te identificeren die kunnen bijdragen aan het vergroten van de toegankelijkheid van Delftse Hout, het versterken van de profilering en het stimuleren van samenwerking in het gebied.

In de onderstaande tabel is per stakeholder aangegeven welke organisatie hij/zij vertegenwoordigt en op welke dag het desbetreffende interview plaatsvond.

Geïnterviewde personen

Naam	Organisatie	Datum
Lucienne Coppoolse	Vastint	10 februari 2017
Andy van Leeuwen	Schaapskooi	16 februari 2017
Geerten Meijster	Knus	16 februari 2017
Sander den Hollander	Gemeente Delft	16 februari 2017
Kuba Michalec	IKEA	20 februari 2017
Edwin Dado	DVC	20 februari 2017
Pieter Kunz	Concordia	20 februari 2017
Robert Overgaag	DHL	20 februari 2017
Edo Garretsen	WestCord Hotel	21 februari 2017
Nynke Hoitinga	Iipse de Bruggen	21 februari 2017
Pim Meijkamp	Recreatiecentrum Delftse Hout	21 februari 2017
Frans Kieftenbeld	HANOS	24 februari 2017
Rob van den Bosch	Bleekemolen / Race Planet	24 februari 2017
Marc Lamey	WSD Plané	27 februari 2017
Jeremy Groeneweg	Duurzaamheidscentrum De Papaver	7 maart 2017
Pim Meijkamp	Stadsboerderij BuytenDelft	7 maart 2017
Mirko de Vos	Fox-IT	7 maart 2017
Laurens Engelbrecht	Gemeente Delft	20 maart 2017
Sander den Hollander	Gemeente Delft	20 maart 2017

Roots Beleidsadvies is de diverse personen zeer erkentelijk voor de bijdrage die zij hebben geleverd aan de totstandkoming van het Actieprogramma Delftse Hout.

C: Respons enquête

Op 16 januari 2017 is onder bedrijven, instellingen en verenigingen uit Delftse Hout een enquête verspreid om het draagvlak voor de uitvoering van acties te peilen. De betreffende enquête is in eerste instantie verstuurd naar 103 emailadressen behorend bij 76 zakelijke OZB-betalers uit het gebied. Uiteindelijk hebben 27 zakelijke OZB-betalers de enquête ingevuld. De respons op de enquête betrof daarmee 36%.

Naast de digitale verspreiding vond een schriftelijke verspreiding van de enquête plaats onder de bedrijven, instellingen en verenigingen waarvan geen emailadres beschikbaar was. Van de op die wijze benaderde bedrijven, instellingen en verenigingen heeft helaas geen enkel bedrijf, instelling of vereniging de enquête ingevuld.

De volgende 27 zakelijke OZB-betalers hebben de enquête ingevuld en daarmee een belangrijke bijdrage geleverd aan het actieprogramma:

Bedrijven	Instellingen / verenigingen
- Campanile Delft	- Amateurtuindersvereniging Levenslust
- De Schaapskooi	- DHC
- Fox-IT	- Fysioplein
- HANOS Delft Den Haag	- HBSV Frederik Hendrik
- Het Rieten Dak	- Scouting Paulus groep
- Hoveniersbedrijf Louis van der Meijden	- Scouting Willem de Zwijger
- IKEA	- Stichting BuytenDelft
- INTECSEA	- Stichting Delftse Natuurwacht
- Inter IKEA Systems BV	- Stichting Duurzaamheidscentrum De Papaver
- Knus	- Stichting Ipse de Bruggen
- Race Planet	- Stichting Kindertuinen Delft
- Vakantiepark Delftse Hout	- SV DHL
- WestCord Hotel Delft	- Waterscouting Nautilus Delft
	- WSD Plané

D: Acties waarvan het draagvlak voor uitvoering bij bedrijven, instellingen en verenigingen uit Delftse Hout is gepeild per thema

Titel actie	Omschrijving actie
Acties om de bereikbaarheid en infrastructuur te verbeteren	
Extra investeren in aantrekkelijkheid (en herkenbaarheid) entrees gebied	De entrees van de diverse deelgebieden waaruit Delftse Hout bestaat, zijn niet allen even aantrekkelijk en herkenbaar. De afgelopen jaren is in de aantrekkelijkheid van de entrees geïnvesteerd d.m.v. het planten van bloembollen, maar de aantrekkelijkheid kan verder worden vergroot d.m.v. (extra) investeringen in de openbare ruimte en het verduidelijken van de entrees. Bij dit laatste gaat het bijv. om passende bebording naar de deelgebieden waaruit Delftse Hout bestaat, d.w.z. Recreatiegebied Delftse Hout, Sportpark Brasserskade en de bedrijfslocaties Delftse Poort Oost, Delftse Poort West en Ypenburgse Poort, waarbij steeds wordt gekeken naar de bezoekers van de deelgebieden en het vervoersmiddel c.q. de routing die zij gebruiken om de betreffende deelgebieden te bereiken. Bij deze actie wordt eerst een concreet plan van aanpak gemaakt om de aantrekkelijkheid en herkenbaarheid van de entrees te vergroten om vervolgens hierin ook te investeren.
Investeren in bewegwijzering van bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied	Bij deze actie gaat het om het investeren in bewegwijzering naar de specifieke bedrijven, instellingen en verenigingen die in de deelgebieden van Delftse Hout gevestigd zijn. Dit kan door kleine bordjes met de logo's en adressen van de bedrijven, instellingen en verenigingen in Delftse Hout bij de (logische) entrees van de vijf deelgebieden (zie actie 1). Op het moment dat deze actie wordt uitgevoerd, is tevens actief beheer nodig. Het is immers van belang dat bij de vertrek/komst van een bedrijf, instelling en/of vereniging in/uit het gebied ook de bebording wordt aangepast.
Lobby voor aanpak verkeersknelpunten in het gebied	Bij deze actie gaat het in de eerste plaats om een inventarisatie van de belangrijkste verkeersknelpunten in termen van zowel verkeersdruk als verkeersveiligheid. Op voorhand kan gedacht worden aan de knelpunten rondom IKEA, de aansluiting Brasserskade/Kleveringweg en de kruising Kleveringweg/Kleveringpad. Op het moment dat de precieze knelpunten duidelijk zijn, kan bij gemeente, provincie en/of Rijk gericht worden gelobbyd voor een aanpak.
Lobby voor extra onderhoud aan wandel- en fietspaden	Bij deze actie gaat het in de eerste plaats om een inventarisatie van de belangrijkste knelpunten op de wandel- en fietspaden in het gebied, d.w.z. waar een slechte ondergrond de aantrekkelijkheid en toegankelijkheid van het gebied beperkt. Op voorhand wordt bij deze actie vooral gedacht aan de aanpak van de wandel- en fietspaden in recreatiegebied Delftse Hout (Grote Plas e.o.), maar mogelijk dat ook in andere deelgebieden een lobby voor de aanpak van de wandel- en fietspaden dient plaats te vinden. Vervolgens wordt op basis van de uitkomsten van de inventarisatie gericht bij de gemeente gelobbyd voor een aanpak.

Titel actie	Omschrijving actie
Acties om de bereikbaarheid en infrastructuur te verbeteren (vervolg)	
Ontwikkelen van parkeervisie voor Delftse Hout	Bij deze actie gaat het in de eerste plaats om een inventarisatie van de belangrijkste parkeerknelpunten in het gebied. Daarnaast verdient het aanbeveling om bij het opstellen van de visie aandacht te besteden aan de kwaliteit van de parkeerplaatsen. Reeds in 2008 is in de Gebiedsvisie Delftse Hout geconstateerd dat de parkeervelden niet overal aansluiten op de verwachting van de bezoeker. Mogelijk dat daarom als onderdeel van de visie ook een aanpak dient te worden geformuleerd om de aantrekkelijkheid van de parkeerplaatsen met de belangrijkste opvangfunctie te vergroten. Uitvoering van de visie zal gezamenlijk met de gemeente (moeten) plaatsvinden.
Realiseren van meer oplaadpunten voor elektrische auto's	Bij deze actie gaat het in de eerste plaats om een inventarisatie van de behoeftes van bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied aan (extra) oplaadpunten voor elektrische auto's. Op basis van de uitkomst van de inventarisatie kan worden bepaald of gedeelde investeringen vanuit het ondernemersfonds passend is en/of een lobby in de richting van de gemeente dient te worden gestart.
Verbeteren informatievoorziening openbaar vervoer	Bij deze actie gaat het om het informeren van zowel bezoekers als bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied over de mogelijkheden om het gebied met het openbaar vervoer te bereiken. IKEA is voornemens om in een betere informatievoorziening richting die bezoekers te investeren. Mogelijk dat hierop vanuit andere bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied kan worden aangesloten. Bij deze actie gaat het in de eerste plaats om een inventarisatie van de knelpunten om vervolgens de informatievoorziening te verbeteren.
Acties om de veiligheid te vergroten	
Camerabewaking op (hoofd)ontsluitingswegen	Op dit moment is er geen collectieve camerabewaking op de (hoofd)ontsluitingswegen van het gebied. Bij incidenten wordt daarom door de politie bij afzonderlijke bedrijven, instellingen en verenigingen informatie uit camerabeelden gevraagd. Op het moment dat bij de hoofdontsluitingswegen camerabewaking wordt gerealiseerd, kan beter tegen criminaliteit en overlast worden opgetreden. Bovendien gaat vanuit de camerabewaking een preventieve werking uit. Bij deze actie gaat het om het maken van een plan van aanpak om meer camerabewaking te realiseren om vervolgens ook in extra camerabewaking te investeren.
Investeren in (meer) mobiele surveillance in het gebied	Op dit moment is er uitsluitend in deelgebieden sprake van mobiele surveillance. Op het moment dat hierin collectief door bedrijven, instellingen en verenigingen wordt geïnvesteerd, kunnen er waarschijnlijk kostenvoordelen worden bereikt en -belangrijker nog- beter worden opgetreden tegen criminaliteit en overlast. Bij deze actie gaat het om het extra investeren in (meer) mobiele surveillance in het gebied, zodat de veiligheid in het gebied wordt vergroot.
Meer verlichting op ontsluitingswegen en bij parkeerplaatsen	In Delftse Hout zijn diverse donkere plekken; ook op ontsluitingswegen en bij parkeerplaatsen. Bij deze actie gaat het in de eerste plaats om het inventariseren van de belangrijkste knelpunten om vervolgens meer verlichting op donkere plekken te realiseren zodat de veiligheid(sbeleving) daar toeneemt.

Titel actie	Omschrijving actie
Acties om de functies van het gebied te versterken/doorontwikkelen	
Extra investeren in de aantrekkelijkheid van de omgeving van wandelroutes in Delftse Hout	Recreatiegebied Delftse Hout is nu in belangrijke mate een wandelgebied. De aantrekkelijkheid van de omgeving van de wandelroutes verdient in de ogen van velen echter aandacht. De aantrekkelijkheid kan worden vergroot door bijvoorbeeld de plaatsing van (extra) kunstwerken en bankjes op strategische locaties in het gebied en de creatie van meer groendiversiteit. Bij deze actie gaat het in de eerste plaats om het inventariseren van de belangrijkste kansen, in de tweede plaats om het maken van een plan van aanpak en in de derde plaats om het daadwerkelijk investeren in kunstwerken, bankjes en meer groendiversiteit om de aantrekkelijkheid van de omgeving van wandelroutes in Delftse Hout te vergroten.
Extra investeren in recreatievoorzieningen bij Grote Plas	Bij deze actie gaat het om het -in overleg met de belangrijkste stakeholders in het gebied- investeren in extra recreatievoorzieningen in de directe omgeving van de Grote Plas. Er kan daarbij gedacht worden aan bijvoorbeeld een volleybalnet, speeltuin, lockers, openbaar toilet, etc. Dit ook afhankelijk van de wensen/behoefte van de belangrijkste stakeholders in de directe omgeving van de Grote Plas.
Extra investeren in waterkwaliteit (Grote Plas e.o.)	Bij deze actie gaat het in de eerste plaats om het -in overleg met Hoogheemraadschap van Delfland- analyseren/bepalen van de belangrijkste oorzaken van de soms gebrekkige waterkwaliteit in de Grote Plas e.o.. Op basis van de uitkomsten van deze analyse kan een gericht plan van aanpak worden opgesteld en kunnen vervolgens gerichte investeringen in de waterkwaliteit -eventueel ook samen met het Hoogheemraadschap- worden gepleegd.
Marktverkenning extra voorzieningen in kantoorgebieden	In de kantoorgebieden aan de Poortweg en Olof Palmestraat is duidelijk geworden dat enkele voorzieningen worden gemist c.q. op (te) grote afstand zijn gelegen. Bij deze actie gaat het in de eerste plaats om het verkennen van de vraag vanuit de kantoorgebruikers en het in kaart brengen van het betreffende aanbod. Denk daarbij aan horeca, winkels, kinderopvang, sportvoorzieningen, etc.. Vervolgens zal op de terreinen waar de grootste discrepantie tussen vraag en aanbod bestaat, een marktverkenning worden uitgevoerd. De uitkomsten van die marktverkenning kan voor investeerders aanleiding zijn om de gewenste voorzieningen in de directe omgeving van de kantoorgebieden te realiseren.
Acties om de profilering van het gebied te versterken	
Bijdragen aan (stadsbrede) profilering als ondernemersstad	Bij diverse geconsulteerde bedrijven en instellingen bestaat de indruk dat Delft steeds meer een woonstad wordt en dat de weinige (potentiële) ontwikkellocaties in de stad primair worden benut voor woningbouw. Op de lange termijn kan de ontwikkeling van Delft als woonstad ook de groei van bedrijven en instellingen in de stad beperken. Bij deze actie gaat het om het versterken van de relaties met andere Delftse ondernemersverenigingen en het gezamenlijk formuleren van een strategie om Delft (weer) meer als ondernemersstad te boek te laten staan.
Geluidswal A13 benutten om kwaliteiten (deel)gebied(en) te profileren	De geluidswal ter hoogte van de Delftse Hout is één van de meest onaantrekkelijke gedeeltes van de A13, terwijl juist achter die geluidswal één van de mooiste gedeeltes is te vinden. Bij deze actie gaat het om het profileren van Delftse Hout op de geluidswal van de A13 met bijvoorbeeld foto's en illustraties van de kwaliteiten van het gebied. Daarbij zullen eerst foto's en illustraties worden verzameld om vervolgens in overleg met de gemeente en evt. Rijkswaterstaat de foto's en illustraties op de geluidswal te bevestigen.

Titel actie	Omschrijving actie
Acties om de profilering van het gebied te versterken (vervolg)	
Profileren van recreatiegebied Delftse Hout op (navigatie)mast IKEA	De (navigatie)mast van IKEA is al van ver te zien. In diverse andere gebieden biedt IKEA de mogelijkheid om onder de signing van IKEA de naam van het betreffende gebied te tonen. Dit zou eventueel ook in Delftse Hout kunnen. Bij deze actie gaat het dus om het investeren in signing van Delftse Hout om dit vervolgens in overleg met IKEA onder de signing van IKEA aan de navigatiemast te bevestigen.
Realiseren van uniformiteit in communicatie-uitingen recreatiegebied Delftse Hout	Op dit moment wordt er op (zeer) uiteenlopende wijze over recreatiegebied Delftse Hout gecommuniceerd. Dit vormde in 2008 al aanleiding om in de Gebiedsvisie Delftse Hout te pleiten voor de ontwikkeling van een huisstijl. Deze actie betreft in feite het ontwikkelen van een huisstijl, maar streeft in elk geval uniformiteit in de communicatie-uitingen van recreatiegebied Delftse Hout na. Bij deze actie zal in de eerste plaats een inventarisatie van de diverse communicatie-uitingen plaatsvinden om vervolgens met de betrokken stakeholders te komen tot een (meer) uniforme communicatie-uiting van het recreatiegebied.
Ontwikkelen van evenementen-kalender Delftse Hout	Bij deze actie gaat het in de eerste plaats om het inventariseren van alle evenementen die in de Delftse Hout plaatsvinden. Afhankelijk van de keuze om wel/niet een website voor bezoekers te ontwikkelen (zie actie 5), kunnen de resultaten van de inventarisatie vervolgens wel/niet op een website worden geplaatst. Andere optie is om vanuit de ondernemersvereniging het resultaat van de inventarisatie (periodiek) aan de bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied beschikbaar te stellen, zodat in elk geval een bredere profilering van de evenementen kan plaatsvinden dan nu het geval is.
Ontwikkelen van website voor Delftse Hout (voor bezoekers)	Bij deze actie gaat het om het ontwikkelen van een website voor (recreatiegebied) Delftse Hout voor bezoekers. Op die website dient (eenvoudig) het voorzieningenaanbod in het gebied te kunnen worden gevonden alsook een overzicht van de evenementen die in het gebied plaatsvinden (als tenminste tot het ontwikkelen van een evenementenkalender wordt besloten (zie actie 17)).
Organisatie van (jaarlijkse) open 'bedrijven'dag Delftse Hout	Bij deze actie gaat het om het organiseren van een (jaarlijkse) open 'bedrijven'dag voor de bedrijven, instellingen en verenigingen die in het gebied gevestigd zijn. De primaire doelgroep voor deze open 'bedrijven'dag zijn de inwoners van Delft. Voor de b2b-bedrijven en instellingen kan de open dag een kans zijn om de bekendheid te vergroten, (potentiële) werknemers te interesseren en nieuwe relaties op te doen; voor de b2c bedrijven, instellingen en verenigingen kan de open dag een kans zijn om de bekendheid te vergroten, (potentiële) vrijwilligers te werven en nieuwe leden c.q. bezoekers te trekken.
Versterken van samenwerking met Delft Marketing	Bij deze actie gaat het primair om het versterken van de samenwerking tussen Ondernemersvereniging Delftse Hout en Delft Marketing, waarbij in eerste instantie vooral wordt gekeken naar waar versterking snel tot resultaten kan leiden. Daarbij kan bijv. worden gedacht aan de profilering van recreatiegebied Delftse Hout op de website van de gemeente Delft, maar ook aan de profilering van de bedrijvenlocaties op die website.
Acties om de samenwerking in het gebied te versterken	
Ontwikkelen van (online) communicatieplatform voor organisaties in het gebied	Bij deze actie gaat het om de ontwikkeling van een (online) communicatieplatform waarmee bedrijven, instellingen en verenigingen in Delftse Hout (naar voorbeeld van Schieoevers en de binnenstad) over wetenswaardigheden uit het gebied worden geïnformeerd. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het uitwisselen van nieuws en informatie over projecten, maatregelen en evenementen in het gebied.

Titel actie	Omschrijving actie
Acties om de samenwerking in het gebied te versterken (vervolg)	
Organisatie van evenementen gericht op kennismaking met de 'buurman'	Bij deze actie gaat het om het stimuleren van bedrijven, instellingen en verenigingen om kennis te maken met de 'buurman', zodat in Delftse Hout op termijn meer wordt samengewerkt en de bedrijven, instellingen en verenigingen meer van toegevoegde waarde voor elkaar (kunnen) zijn. Concreet vindt de stimulering plaats door de organisatie van twee bijeenkomsten per jaar. Eén meer formele (netwerk)bijeenkomst waarin de meerwaarde van samenwerking centraal staat en de diverse mogelijkheden voor samenwerking worden aangegeven en één (netwerk)bijeenkomst met een meer informeel karakter zoals bijvoorbeeld een jaarlijkse barbecue voor de bedrijven, instellingen en verenigingen die in het gebied gevestigd zijn.
Organisatie van seminars over bedrijfs- en organisatiethema's	Bij deze actie gaat het om het organiseren van 3-4 seminars per jaar waarin bedrijfs- en organisatiethema's centraal staan. Denk bijvoorbeeld aan leidinggeven, financieel beleid, personeelsbeleid, social media, marketing, innovatie, bedrijfsoverdracht, etc. Voor de seminars worden aansprekende sprekers uitgenodigd die eerst hun visie op een bepaald thema geven en vervolgens de discussie tussen de ondernemers en vertegenwoordigers van instellingen en verenigingen uit het gebied begeleiden.
Verkennen van mogelijkheden voor collectieve inkoop van goederen en diensten	Bij deze actie gaat het om het verkennen van mogelijkheden voor collectieve inkoop van goederen en diensten. Daarvoor zal in de eerste plaats een inventarisatie van behoeftes bij bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied plaatsvinden om vervolgens het maken van afspraken tussen bedrijven, instellingen en verenigingen die behoefte hebben aan collectief inkopen, te begeleiden.
Versterken van samenwerking met onderwijs- en kennisinstellingen	Bij deze actie gaat het in de eerste plaats om het inventariseren van de relaties tussen de diverse bedrijven, instellingen en verenigingen uit het gebied enerzijds en de onderwijs- en kennisinstellingen in Delft anderzijds. Op het moment dat daaruit blijkt dat er veel dubbels zijn c.q. synergie-voordelen kunnen worden bereikt, zal een plan van aanpak worden gemaakt om de samenwerking met onderwijs- en kennisinstellingen vanuit de bedrijven, instellingen en verenigingen in Delftse Hout te stroomlijnen.
Overige acties	
Begeleiden van startups bij (door)ontwikkeling en huisvestingsvraagstukken	Bij deze actie gaat het om het begeleiden van startups uit Delft, bijvoorbeeld gevestigd in de incubator YES!Delft, bij de doorontwikkeling van hun bedrijf en hen daarbij te attenderen op mogelijke vestigingslocaties in Delftse Hout. De begeleiding zal plaatsvinden vanuit bedrijven, instellingen en verenigingen uit Delftse Hout en biedt hen ook mogelijkheden om het netwerk te vergroten.
Extra schoonmaakwerkzaamheden	Bij deze actie gaat het om het intensiveren van schoonmaakwerkzaamheden, zodat het bezoekers (nog) duidelijker wordt dat Delftse Hout 'schoon, heel en veilig' is. Daarbij worden in de eerste plaats de belangrijkste knelpunten in beeld gebracht om vervolgens een concreet plan van aanpak te maken waarin zowel locaties en frequentie van (extra) schoonmaakwerkzaamheden zijn uitgewerkt. De betreffende schoonmaakwerkzaamheden kunnen dan tevens (deels) vanuit het ondernemersfonds worden gefinancierd.

Titel actie	Omschrijving actie
Overige acties (vervolg)	
Onderzoeken van mogelijke "circulaire stromen" in Delftse Hout	Bij deze actie gaat het om het onderzoeken van mogelijke "circulaire stromen" in Delftse Hout om daarmee hergebruik en/of gedeeld gebruik tussen bedrijven, instellingen en verenigingen onderling te stimuleren. In het onderzoek zal worden nagegaan welke reststromen er bij de verschillende bedrijven, instellingen en verenigingen zijn en welke daarvan potentie hebben om door (andere) bedrijven, instellingen en/of verenigingen in het gebied te worden gebruikt. Het resultaat van het onderzoek kan een opmaat betekenen voor bedrijven, instellingen en verenigingen om duurzamer/zuiniger met artikelen/grondstoffen om te gaan.
Onderzoeken van voorzieningenbehoefte van doelgroepen van recreatiegebied Delftse Hout	Bij deze actie gaat het om het onderzoeken van de voorzieningenbehoefte van doelgroepen van het recreatiegebied Delftse Hout (incl. Sportpark Brasserskade). Door meer inzicht te hebben in de wensen van (potentiële) bezoekers kan het voorzieningenaanbod in Delftse Hout (door de huidige bedrijven, instellingen en verenigingen) worden versterkt. Als onderdeel van het onderzoek kan mogelijk al 'matching' plaatsvinden, ofwel vraag aan aanbod worden verbonden.
Ontwikkelen gebiedsvisie Delftse Hout	De Gebiedsvisie Delftse Hout uit 2008 is voor een belangrijk deel gedateerd en besteedt niet aan alle deelgebieden waarin Ondernemersvereniging Delftse Hout actief is (evenredige) aandacht. Bij deze actie gaat het om het actualiseren van de Gebiedsvisie Delftse Hout met evenredige aandacht voor alle deelgebieden en met een duidelijke uitvoeringsparagraaf waarin tevens de (andere) projecten die vanuit de ondernemersvereniging worden uitgevoerd, een plaats hebben.
Stimuleren van duurzaamheids-keurmerk (bijv. ISO 26000) bij organisaties in het gebied	Bij deze actie gaat het om het attenderen van de bedrijven, instellingen en verenigingen in het gebied op de toegevoegde waarde van het voeren van een duurzaamheidskeurmerk. Op het moment dat (vrijwel) alle bedrijven, instellingen en verenigingen een dergelijk keurmerk voeren, kan het een onderscheidend element zijn in de propositie van Delftse Hout richting de verschillende doelgroepen van de bedrijven, instellingen en verenigingen die in het gebied actief zijn.

Colofon

Titel

Actieprogramma Delftse Hout

Datum

Eindrapport, 29 mei 2017

Opgesteld door:

Roots Beleidsadvies

In opdracht van:

Ondernemersvereniging Delftse Hout

Contactadressen

Ondernemersvereniging Delftse Hout
p/a Koepoortstraat 41
2612 HS Delft

www.ondernemersfondsdelft.nl/delftse-hout-a13-15

Roots Beleidsadvies
Postbus 160
2280 AD Rijswijk ZH
www.rootsadvies.nl

© Roots Beleidsadvies, 2017

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan daaronder mede begrepen gehele of gedeeltelijke bewerking van het werk, zonder voorafgaande toestemming van Roots Beleidsadvies.

No part of this publication may be reproduced in any form by print, photo print, microfilm or any other means without written permission by Roots Beleidsadvies.